

ומעוניינת להישמע בספרה הציבורית, גם אשת איש וגם פמיניסטית. קלי האמינה, שהאישה והאם אינן יצורים חד-ממדיים המצמצמים את הווייתם לתפקידי המגדר שלהם, אלא סובייקטים מורכבים המשתנים על פי הנסיבות. בכך הצליחה, בעבודה חשובה זו, לתאר באופן אותנטי ומעורר מחשבה את תמונת עולמה של האישה-האם.

נושא האימהות והסובייקט האימהי בהקשר הפמיניסטי היה בשנות השבעים תחום טעון, מורכב ומסועף ואף שנוי במחלוקת, ועדיין הינו כזה. ההתייחסות הפמיניסטית-תיאורטית לנושא האימהות, והיחס לנושא בשדה האמנות החזותית ייבחנו בפירוט בשני הפרקים הבאים.

2. אימהות והשיח הפמיניסטי: רצף של עיסוק תיאורטי

שיח פמיניסטי אודות אימהות מתקיים מאז שנות הארבעים ועד ימינו; מסימון דה-בובואר ועד ההוגות הפוסט-מודרניסטיות והפוסט-סטרוקטורליסטיות של שלהי המאה ה-20. בתקופה ארוכה זו עבר קולה של האם שינויים ותפוחות. התיאורטיקניות הפמיניסטיות החלו את העיסוק בסוגיה בשלילת הלגיטימיות של האם ובניסיון להשתיק את קולה, כי עבורן האימהות נתפשה כמקור שעבוד (ברונר, 1993: 17). בשלב הבא הן דחו את קולה של האם ואימצו שני קולות אחרים שעמדו לרשותן, קול הגבר וקול הילד או הילדה. לאחר מכן שבו ותבעו את קול האם לעצמן, אך כבר לא ראו בו קול שנכפה עליהן. השיח, בין היתר בשל התפתחויות בטכנולוגיות הרבייה, אפשר לקולה של האם לצאת מן המישור הפרטי אל הספרה הציבורית וראה בו מקור כוח והעצמה. לבסוף, נראה כי השיח הפמיניסטי בנושא האימהות פונה לאסטרטגיות כתיבה חדשניות המפרקות את התבניות המקובלות, תוך ניסיון להפוך את הקול האימהי לקול נשי ייחודי.

א. שלילה

השיח הפמיניסטי של הגל השני בסוגית האימהות החל באינטנסיביות בסוף שנות השישים. עם זאת, משנתה המכוננת של סימון דה-בובואר עמדה תמיד לנגד עיני ההוגות הפמיניסטיות כנקודת התייחסות בסיסית בסוגיה. הקול הראשון של

הפמיניזם המודרני מוזהה עם שלילה מוחלטת של האימהות, לה הטיפה דה-בובואר בספרה *המין השני* שראה אור כבר בשנת 1949. היא הצהירה כי הגוף הנשי הוא המקור העיקרי לשלילת חירותן של הנשים, וכי פירושה של האימהות הוא הגשמת תפקיד ביולוגי נטול כל חירות או טרנסצנדנטיות. לדעתה, נשים המבקשות להיות אימהות מבטאות תודעה עצמית של שפחות, והאימהות תמנע מהן להשיג חירות. ביקורתה של דה-בובואר על האימהות התבססה על ההבחנה החמורה שערכה בין הטבע לתרבות, ובהתאם, בין הגוף לשכל. לדעתה, השכל והתרבות הם גבריים, ואילו הפאסיביות והבשר – נשיים, ועובדה זו באה לביטוייה הבולט ביותר בהתמודדותה הסבילה של האישה עם התהליכים הביולוגיים העוברים על גופה בעת ההיריון והלידה: "משוויתרה על האני שלה, התנכרה לגופה ולכבודה החברתי, שוגה האם באשליה המנחמת של התחושה, כי היא אדם בזכות עצמה, כי היא ערך. אך זו אשליה בלבד. כי היא אינה יוצרת את התינוק, אלא הוא נוצר בתוכה; בשרה מוליד בשר בלבד, והיא אינה מסוגלת לבסס קיום שיהיה לו ביסוס משל עצמו" (דה-בובואר, 2007: 356).

לפיכך, אם ברצונן להיות יצורים חופשיים ויצירתיים, ולא כלי קיבול סבילים של הביולוגיה, על הנשים לחקות את הגבריות כאידיאל, ובניסוחה של דה-בובואר: "האישה ה'מודרנית' מקבלת את הערכים הגבריים ומתגאה בכך שהיא חושבת, פועלת, עובדת ויוצרת באותה מידה כמו הגברים; במקום לנסות להשפיל אותם, היא מכריזה שהיא שווה להם" (דה-בובואר, 2007: 644). דה-בובואר גרסה אפוא, שנשים יכולות להתוודע לעצמן כסובייקטים מוסריים, עצמאיים וחופשיים באמצעות סירובן להפוך לאימהות, ובכך הן מסוגלות לקעקע במידת האפשר את האחרות המבדילה אותן מן הגברים והופכת אותן למין השני. כיוון חשיבה זה, המבקש לערער על קיומה של האימהות ולשלול אותה, התפתח לרעיונות המבקשים לגייס את ההתפתחות הטכנולוגית לטובת הנשים. עשרים ואחת שנה אחרי *המין השני* פרסמה ההוגה האמריקנית שולמית פיירסטון בשנת 1970, את ספרה *דיאלקטיקות של מין*, אותו הקדישה לדה-בובואר. היא הציעה פתרון מעודכן, סטרילי יותר, לרעיונות שהעלתה דה-בובואר. אם ברצוננו להבין מדוע הגברים הם השולטים בנשים, עלינו לפנות להסבר ביולוגי, קבעה פיירסטון. מקור הפטריארכליות והדיכוי השיטתי של הנשים הוא בשוני הביולוגי שבין המינים. ההולדה היא הבסיס החומרי למצבן החברתי הנחות של הנשים.

לפיכך, משום שדיכוי הנשים נובע ממקור ביולוגי, דרושה מהפכה בתחום הביולוגי כדי לשחררן. כשם שקרל מארקס גרס כי הדיכוי המעמדי ימוגר באמצעות מהפכה כלכלית, וכי על הפרולטריון להשתלט על אמצעי הייצור כדי למגר את השיטה הכלכלית של המעמדות, כך חייבות הנשים לתפוס חזקה על אמצעי ההולדה כדי לבטל את ההיררכיה המינית.

מהפכה ביולוגית זו תתאפשר, טענה פיירסטון, באמצעות הטכנולוגיה. בזכות טכנולוגיות מתקדמות כמו הפריה מלאכותית, הקפאת עוברים וכדומה, ובזכות חקיקה מתקדמת בנושאי פונדקאות ואימוץ, לא יהיה הכרח שהאישה עצמה תלד את הילדים שתגדל. מצב זה יוביל לשינוי הגדרת האימהות ולשחרור נשים מהדיכוי הפטריארכלי.

ב. העצמה

השלב הבא בשיח הפמיניסטי מתבונן באימהות ומוצא בה מקורות של כוח ועוצמה. רעיונות אלה מוצגים בעיקר מהמחצית השנייה של שנות השבעים. ההוגות הפמיניסטיות הוסיפו נדבכים, הארות ותובנות חדשות לגבי האימהות, תוך שהן מתייחסות לתיאוריות מהשיח הפסיכואנליטי, הסוציולוגי והמרקסיסטי.

הפסיכואנליטיקאיות דורותי דינרסטיין וננסי צ'ודורו, וההוגות אדריאן רייץ ושרה רודיק מייצגות מגמה חדשה זו בחשיבה הפמיניסטית. חשיבה זו לא ביקשה לשלול את האימהות ולא גרסה שאימהות היא בהכרח מקור דיכוי לנשים, אלא ראתה בה גם מקור כוח חשוב וראשון במעלה. לראשונה, הושם דגש על עוצמת האם המגדלת את ילדיה ומעצבת את תודעתם בשנים המכריעות ביותר של החיים. באמצעות הוגות אלו נוצרה אבחנה בין האימהות הציבורית לאימהות האישית. מתוך התבוננות פוליטית על הכוח שבאימהות, הובן הפוטנציאל העצום הטמון בחשיבה האימהית, שביכולתה לחולל שינויים חברתיים ומדיניים.

בספרה *נענוע העריסה והשליטה בעולם* משנת 1978, שהושפע באופן ברור מהאסכולה הפרוידיאנית של "יחסי אובייקט" – מונח אותו טבע דונלד וויניקוט (Ticineto Clough, 1994: 43) – תיארה דורותי דינרסטיין את כוחה של האם: "כוחה היה בלתי מוגבל בהשוואה לכל מה שעתיד היה לבוא. כוחה היה חזק דיו כדי שלא יהיה אפשר להמרותו ונורא מכדי שאפשר יהיה לחקותו" (Dinnerstein, 1987: 188). התיאוריה של דינרסטיין התמקדה בשלב הפרה-

אדיפאלי של ההתפתחות הפסיכו-סקסואלית, כאשר הפעוט עדיין קשור לאימו באופן סימביוטי, ואינו מסוגל להבחין בין העצמי שלו לבינה. דינרסטיין הצביעה על האם כבעלת כוח רב הנובע מתלותו המוחלטת של הילד בה. בתיאוריה זו ראתה דינרסטיין את המפתח להבנת שאלות כמו כיצד מכוננים המינוח והמגדר, ומדוע כינון זה מוביל כמעט תמיד לעליונות גברית. באופן פרדוקסלי, קבעה דינרסטיין, על אף שבידי הנשים נתון כוח רב, כוח זה מעורר בהן פחד לא-מודע והן חוששות לנתב אותו ולהשפיע על פרי בטנן ואף בוחרות להתמסר מרצון למרותם של גברים בספרה הפוליטית והציבורית (פרידמן, 2007: 194).

ננסי צ'ודורו העמיקה את הדיון בנושא בספרה *שעתוק האימהות – פסיכואנליזה וסוציולוגיה של המגדר*, משנת 1978. צ'ודורו חקרה את האימהות הנשית, ואת הדרך המחזורית שבה משועתק תפקיד האימהות שוב ושוב לאורך הדורות. הקשר בין אימהות לנשיות הוא אימננטי, קובעת צ'ודורו. הרי גם גברים הם הורים, ובכל זאת נשים הן המעניקות את הטיפול ההורי, זה המכונה "אימהי". לטענתה, מה שהופך נשים לאימהות הוא מנגנון השעתוק: "נשים, כאימהות, מייצרות בנות בעלות יכולות-אימהות ושאיפה להיות אימהות. יכולות וצרכים אלו מובנים ביחסי אימהות-בנות, וצומחים מתוכן. בניגוד לכך, נשים כאימהות מגדלות בנים שיכולתם ורצונם לגידול ילדים מדוכאים ומוגבלים באופן שיטתי" (צ'ודורו, 2007: 90).¹¹

מנגנון זה יוצר מצב של א-סימטריה בתוך המשפחה. על פי התיאור הפסיכואנליטי הקלאסי הבת מזדהה עם האם כי היא דומה לה, והבן מזדהה עם האב. אבל, אומרת צ'ודורו, כשהם נמצאים בבית נתונים שניהם לשליטת האם, ולכן הבית הוא מוקד הכוח של האישה. מצב זה מאיים על הגבר, והוא, בתגובה לכך, מחליש את האישה במרחב הציבורי.

צ'ודורו מבקשת להציג את הדינמיקה בתוך המשפחה כנרטיב אלטרנטיבי. במקום להציג את רעיון המשפחה כיחידה הרמונית בעלת אינטרסים משותפים, היא מציעה להתבונן בה ובמאבקי הכוח החודרים גם לעולם הביתי, הפרטי. מוסד האימהות הוא זירה נוספת במאבק על הסדרי כוח בין גברים ונשים, והספרה הציבורית והביתית נוכחות שתיהן בתוך הבית ונתונות בתהליך התנגשות בלתי נמנע. הדרך לקרוא תיגר על מצב זה, טוענת צ'ודורו, היא הורות משותפת שתצמיח תודעה זהה בקרב גברים ונשים (בין אם הם אבות או אימהות, בנים או בנות). אדריאן ריץ', בספרה *ילוד אישה*, עוסקת גם היא באבחנה בין המרחב הציבורי

לפרטי. ריץ' העבירה את הדיון באימהות מהתחום הביולוגי למרחב הפוליטי. היא הציגה את ההבדל בין אימהות המכוננת בתרבות, אימהות שהיא מוסד ציבורי השולט על חייהן של נשים, ובין חוויית האימהות האמיתית, האישית והסובייקטיבית. גם היא שואפת לביטול ההסדר החברתי, על מנת להשאיר את החוויה האימהית לבחירה חופשית.

גם שרה רודיק עסקה ביחסים שבין המרחב הציבורי לפרטי ובאפשרות ליצירת כוח פוליטי אימהי. במאמר "חשיבה אימהית" משנת 1980 היא קובעת כי השמעת קולן הפרטי של אימהות במרחב הציבורי יכולה להוביל לחברה שוויונית. היא בודקת את מקומה של האם בחברה ומקשרת את קולה הפרטי למישור הציבורי באמצעות דיון בשאלות של מוסר אנושי. לשיטתה, היכולת המוסרית המפותחת של נשים ונטייתן לדאוג לזולתן תתרום רבות לחברה אם תועתק אל הספרה הציבורית. כמו צ'ודורו, הצביעה גם רודיק על פערי הכוח במרחב המשפחתי. היא טענה כי החברה העכשווית מציבה את האם במעמד שבו היא נחותה מן הגבר השולט בכלכלה, בפוליטיקה ובצבא, אך באותה עת היא מהווה סמכות ראשונית ומוחלטת כלפי ילדיה. צירוף זה, מזהירה רודיק, של עוצמה פרטית ואין-אונות ציבורית, עשוי להפוך אימהות לנשים שתלטניות ומתנשאות בתחום הפרט, בניסיון לפצות את עצמן על תחושת האין-אונות החברתית.

רודיק ביקשה לכרוך את ראייתה החברתית עם חוויית האימהות וגידול ילדים, והתמקדה בתיאור ההיבטים החיוביים של החוויות הדומסטיות של נשים ושל אימהות (Donovan, 1994: 174). לפי רודיק, הפרקטיקה האימהית מונחת על ידי דאגתה של האם לכך שילדיה יגדלו בריאים ויהיו מקובלים בחברה שלתוכה הם עומדים להיכנס. האם פועלת למען סובייקט אחר ומוכנה לוותר על עצמה ומכאן נוצרת צורה מיוחדת של מודעות עצמית ומודעות כלפי האחר, אותה מכנה רודיק "חשיבה אימהית" בניגוד ל"רגש אימהי" שאליו מתייחסים על פי רוב. האם מתייחסת אל האחרים – ילדים כמבוגרים, נשים כגברים – כאל סובייקטים חופשיים במהותם, הזקוקים לטיפול והראויים להכרה ככאלה, ולא דווקא לפיקוח. יישום עקרונות אלו יביא, לדעת רודיק, לחברה צודקת יותר, שבה הן גברים והן נשים ילמדו להתייחס זה לזו בכבוד ובשוויון. רודיק עודדה נשים לדבר ב"קולה של אמא", לחשוב ולהתייחס אל כלל בני האדם כאל סובייקטים חופשיים הזקוקים לטיפול ולא לפיקוח. היא המליצה להן לנהוג כך לא רק בדלת אמותיהן, אלא גם

בספרה הציבורית. בכך שאפה רודיק לשלב את קולה של האם בשיח הפוליטי, בעיקר בחשיבה על פציפיזם, כי את הגבריות ואת השיח הגברי המתנהל בפוליטיקה היא תפשה כעוצמה הרסנית ומיליטנטית, המביאה להרס ולמוות. רודיק האמינה שהחשיבה האימהית היא דגם אשר יוכל לשנות את ההתנהגות האנושית ואת הערכים הציבוריים, בדרך ליצירת ישות מדינית אתית ולא אלימה (ברונר, 1993: 13).

ג. פירוק והרכבה

השלב הבא בשיח אודות האימהות שואף להשמעת קולה של האם והאישה כסובייקט, אשר גבולותיו וזהותו נוזלים ומשתנים. קול זה חותר תחת עקרונות היסוד של הסדר הגברי, ושל מושגי האם והאימהות המוכרים והשייכים לסדר ולשיח הפטריארכלי, על הקטגוריות הקבועות שלו באשר לסובייקטיביות ולאמת. נציגות בולטות של זרם זה ביבשת האירופית הן ההוגות של הפמיניזם הפסיכואנליטי הצרפתי, לוס איריגארי, ז'וליה קריסטבה והלן סיקסו, שהושפעו מלאקאן ומפרויד והתכתבו עם משנתם באמביוולנטיות. הן דנו בקול האימהי ברוח הביקורת הפוסט-סטרוקטורליסטית וקראו למהפכה מילולית ולהתנתקות ממחוזות הדיבור הפטריארכלי השתלטני. הן עסקו רבות במה שכונה "הכתיבה הנשית" (*écriture féminine*) – כתיבה שמטרתה לשמש כלי ביטוי נשי, שבו מגולם יסוד מהותני, ושדרכו יכולות נשים לבטא את חוויותיהן האותנטיות. המונח "כתיבה נשית" מופיע לראשונה במאמרה של הלן סיקסו משנת 1975, "צחוקה של המדוזה" (*Le Rire de la Méduse*). בפתחת מאמרה כותבת סיקסו: "על האישה לכתוב את עצמה: על האישה לכתוב על האישה ולהביא את הנשים אל הכתיבה, שממנה הן הורחקו באלימות כפי שהורחקו מגופן שלהן" (סיקסו, 2006: 135). במאמר, שהוא אחד הטקסטים המשפיעים והחשובים של ההגות והתיאוריה הפמיניסטית, מדברת סיקסו על הכתיבה הנשית ועל הקשר שלה לקולה של האם. היא משתמשת בדימוי חלב האם הלבן, שהיה לדימוי מרכזי בשיח הפמיניסטי: "בדיבור הנשי, כמו גם בכתיבה, מהדהד ללא הרף כל מה שאי פעם עבר בנו, נגע בעדינות, לעומק, שמר את הכוח להשפיע עלינו, הזמרה, המוזיקה הראשונית, זו של קולה הראשוני של האהבה, שכל אישה משמרת חיה בתוכה. כיצד נוצר היחס המועדף הזה לקול? כיוון ששום אישה לא עורמת כל כך הרבה הגנות כנגד דחפים כמו הגבר [...] גם אם המיסטיפיקציה הפאלית הכתימה, באופן כללי, את היחסים הטובים, האישה

אף פעם אינה רחוקה מה'אם' (כלומר, זו שמתקיימת מחוץ לתפקיד, ה'אם' כמו לא-שם, כמו המקור של הטוב). תמיד יהיה בתוכה לפחות קצת מחלב האם הטוב. היא כותבת בדיו לבנה" (סיקסו, 2006: 140). גם אם החברה אינה מצליחה לראות את מחשבותיה, את מה שכתוב לבן על לבן, כתיבתה של האישה-הבת קשורה תמיד לקולה של האם, לחלב האם הלבן הטמון בה. החיבור לקול זה, הקול הראשוני של האהבה, הוא מקור של כוח, כוחה של אישה שהיא גם אם וגם בת.

לוס איריגארי עסקה אף היא ביחסי אם-בת, והתרכזה בתיאור האם הסימביוטית בשלב ההתפתחות הפרה-אדיפאלי (Humm, 1992: 203). בחיבורה "והאחת לא נעה ללא האחרת" ("And the One Doesn't Stir Without the Other"), העלתה איריגארי באורח פיוטי את השניות ביחסי אם-בת. האם היא גם בת וגם אם, היא רצף ושוני, היא אחת ורבות, היא אני ואחר. וכך כותבת איריגארי: "את מתבוננת בעצמך במראה וכבר רואה בה את אימך. ועד מהרה בתך – אם. בין שתיים אלה, מי את? מה המרחב שאת תופסת לבדך? באיזו מסגרת עלייך להסתפק? וכיצד תאפשרי לפניך שלך לפרוץ מבעד לכל המסיכות?" (Irigaray, 1981: 63).

הרעיון של חוסר היכולת לבטא במילים את מושג האישה-האם מופיע גם בספרה ספקולום של האישה האחרת (*Speculum de l'Autre Femme*) משנת 1974,³² שבו תיארה את האם כתעלומה החורגת מכל מטאפורה. האם היא תעלומה, משום שהיא ישות המכילה בחובה אחר. לדעתה, האם אינה ישות פתוחה או סגורה; היא בלתי מושלמת, ובה בעת היא ריבוי (ברונר, 1993: 15). איריגארי התמקדה בתיאור האם כסובייקט בעל גבולות דינמיים, ובהמשך עסקה באופן הכתיבה המיוחד שיתאים לסובייקט הנשי. היא האמינה שכתובת נשים צריכה לנתק עצמה מאופן הכתיבה והחשיבה הגבריים ושבאמצעות שפתה "האישה תמיד נוגעת מחדש בעצמה". בחיבורה "מין זה שאינו אחד", משנת 1977, תיארה איריגארי את השפה ודרכי ההתבטאות המיוחדות לנשים: "יהיה זה חסר ערך לקבע את הנשים בהגדרה מדויקת של כוונותיהן, להכריחן לחזור (על עצמן) כך שזה יובן: הן כבר במקום אחר ביחס לאותו מנגנון דיסקורסיבי שבו הייתם רוצים להפתיען. [...] ואם תתעקשו לשאול אותן על מה הן חושבות, כל שתוכלנה להשיב הוא: על כלום. על הכול" (איריגארי, 2003: 22).

גם ז'וליה קריסטבה עסקה בשפה הנשית, ובנושא האימהות הכרוך בה. במאמר "זמן הנשים" משנת 1979 עסקה בשאלות הכרוכות בפוליטיקת השיח והציעה

לנשים לפנות לעזרת "הכתיבה הנשית" שתשמש להן נאמן לחוויותיהן. "תשוקתן של נשים לביטוי עצמי", כותבת קריסטבה, "מתגלה דווקא בשאיפה ליצור יצירת אמנות, ובייחוד ספרות. מדוע דווקא ספרות? [...] יומרה זו [...] מעידה על שאיפתן של נשים להסיר את הנטל הקורבני מעל האמנה החברתית, ולהזין את החברה שלנו בשיח גמיש יותר, חופשי יותר, היודע לקרוא בשמו למה שעדיין אינו נושא לשיחה פתוחה: חידות הגוף, ההנאות הסודיות, הבושות, שנאות המין השני..." (קריסטבה, 2007: 190-191). רק באמצעות כתיבה בשפה חדשה יכולות כותבות פמיניסטיות למחות נגד כפיית "הסדר הסמלי" הגברי ולעמת אותו עם האימהי. במאמרה "סטבט מאטר" ("Stabat Mater"),³³ משנת 1985, בחנה קריסטבה את נושא האימהות באמנות ובתרבות. היא ניסתה לברוק, במסגרת ראייה פסיכואנליטית השואבת מתורתו של לאקאן, את שאלת הסובייקטיביות האימהית כפי שהיא משתקפת באידיאל הפטריארכלי, אל מול החוויה האמיתית, הלא סמלית, של תהליך הלידה והאימהות. היא מצאה כי "האימהי הוא העיקרון הנובע [...] משואה של זהות, הגורמת ל'שם' (the Name) שיקרוס אל הבלתי ניתן לכינוי בשם, שאנו מדמיינים אותו כנשיות, כאי-שפה, או כגוף" (Kristeva, 1985: 133). כלומר, האימהות והלידה האמיתיות, המתרחשות במציאות ולא כפי שגברים מתארים אותן בשפתם, הן בלתי ניתנות לתיאור מילולי ונדחקות אל רמת הגופניות הבלתי מילולית. הואיל וקריסטבה מערערת על יכולתה של השפה המקובלת להקיף את מלוא החוויה האימהית, היא נעזרת בכתיבתה בסגנון זרם התודעה, סגנון חופשי, אישי ופיוטי. בגוף המאמר שתולים קטעי טקסט קצרים ונפרדים המתארים בשפה אסוציאטיבית וחופשית את חוויותיה הסובייקטיביות מאימהות ראשונה לבנה. המאמר מתקבל כטקסט מקוטע ומצולק ובאופן זה מסמן את הכאב האימהי. לדידה של קריסטבה אין יכולת לבטא בשפה את הדבר שנקרא אימהות: "כל עוד קיימים השפה-הסימבוליים-האבהות, לעולם לא תהיה דרך לייצג, להסביר [...] את התוכנית הביולוגית נטולת הסובייקט של אותו הגוף ממש שמייצג את הסובייקט, אותו אירוע הנקרא בשם אימהות" (Kristeva, 1980: 242).

3. היעדר דימוי האם באמנות הפמיניסטית של הדור הראשון

בהמשך לשיח התיאורטי הפמיניסטי הנרחב שנכתב במהלך שנות השבעים בנושא האימהות, אפשר היה לצפות לעשייה אמנותית פמיניסטית בנושא בסדר גודל דומה – כפי שהתרחש באופן אוסמוזי בין תחומי ההגות והאמנות הפמיניסטיים האחרים (בנושאים כמו אלימות נגד נשים, גזענות נגד נשים שחורות, שיח אנטי-מלחמתי, וכיוצא בזה). אולם לא כך אירע. אמנם, בתחילת המאה ה-20 כבר נמצאו מספר אמניות, שלא היו פמיניסטיות במוצהר, אך היו ערות ורגישות לזכויות נשים ולרווחתן, והן יצרו, בין השאר, עבודות בנושא של יחסי אם-ילד. בהן היו מרי קאסאט (Cassatt) האמריקנית; ברט מוריסו (Morisot) הצרפתייה; פאולה מודרסון-בקר (Moderson-Becker) הגרמנייה; קתה קולביץ' (Kollwitz) הגרמנייה, ופרידה קאלו (Kahlo) המקסיקנית. אולם היו אלה קולות בודדים בתולדות אמנות הנשים. דווקא באמנותן של בנות הדור הראשון של שנות השבעים בארצות-הברית, בתקופה שבה התאחדו לראשונה רעיונות המהפכה הפמיניסטית עם עשייה אמנותית עשירה ונלהבת, נעדר כמעט לחלוטין נושא האימהות מיצירתן של פמיניסטיות. מדוע לא ניצלו האמניות את הלגיטימציה המחודשת שהוענקה לקול הנשי האותנטי? מדוע אמניות, שהיו בעלות מודעות פמיניסטית מוצהרת, בחרו שלא להשמיע את מחשבותיהן ורגשותיהן בנושא האימהות בעבודתן?

בקרב קבוצות מסוימות של אקטיביסטיות פמיניסטיות בשנות השבעים היו שנטו לדחוק את נושא האימהות למקום נמוך יחסית בסולם העדיפויות.¹⁴ הפרקטיקה האימהית לא זכתה לעידוד ולתמיכה בקרב פעילות אלו, והיו אימהות פמיניסטיות שאפילו העדיפו להצניע צד זה של חייהן כשפגשו בעמיתותיהן. מתן עדיפות נמוכה לאימהות במרחב הפוליטי והאקטיביסטי חלחלו גם אל דחיקתה משדה האמנות, משום שנתפשה כנושא פחות דחוף וכמשרתת פחות את הנושאים הבוערים שבהם על הפמיניסטיות לטפל.

בנוסף לכך, אמניות שהיו לאימהות חוו מגבלות ממשיות על יצירתיותן. מקורן של חוויות אלו במבנה הממסד האמנותי, ובחיי היומיום של הפרקטיקה האמנותית והאימהית גם יחד. ייתכן שהסיבה העיקרית להימנעות מייצוג האימהות באמנות הפמיניסטית היא הקושי להתמודד עם מורכבות דימוי האם ועם אופני ההצגה האפשריים והלגיטימיים שלו, הן ברמה האישית והן במרחב הציבורי. נראה כי על